

[Rytter.]

graf, som er et Udslag af de Tendenser, der var fremme i Tiden, at Dommere kan kun afskediges ved Dom. Det er et Privilegium, Dommerne har, det kan vi ikke komme bort fra. I to Retninger. De kan ikke afskediges af Administrationen, men det skal ske ved Dom. Men hvad betyder: ved Dom? Det betyder efter min Mening, at de skal afskediges ved Landets almindelige Domstole og ikke ved nogen Særdomstol. Det er netop det, der har været Meningen med Grundlovens § 71. Ministeren vil ogsaa se, at han ved eventuelt at tage denne Anskuelse op til Overvejelse helt undgaar at komme ind paa: Hvori ligger det grundlovsstridige? Ligger det i, at de bliver udnævnt paa Aaremaal? Ligger det i, at de har med enkelte Sager at gøre? Ligger det i — ja, der er nævnt flere forskellige Hensyn, som skulde bevise, at Forslaget er grundlovsstridigt. At de mange Særdomstole, vi har, Akkordretten, Sø- og Handelsretten o. s. v., skulde forsvinde, bliver der slet ikke Tale om, naar vi opfatter Sagen paa den Maade. Thi der staar intet Sted i Grundloven om Sø- og Handelsretssager eller om Akkordsager, at de skal behandles ved Domstolene. De Sager kunde man ved en almindelig Lov oven i Købet lægge over til Administrationen, følgelig ogsaa lægge dem over til Særdomstole. Derfor beviser dette, at man kan opretholde Sø- og Handelsretten, Akkordret, Invalideret, intet; selvfølgelig kan man det, da der ikke i Grundloven staar, at disse Sager skal afgøres ved en Dom *ved Landets almindelige Domstole* — de Ord mener jeg, man maa føje til, for Meningen var at komme alle Særdomstole til Livs. Derfor vil jeg bede Ministeren om at overveje, om der ikke var en Mulighed ved at blive enig om Indholdet af Grundlovens § 71, og hvis vi kunde naa til Enstemighed herom, var vi naaet meget langt, for saa var vi naaet til, at en Særdomstol skal vi ikke have paa dette Omraade.

Det, som Grundlovens § 71 siger, er kun, at Dommere skal afskediges af Landets almindelige Domstole, men Landets almindelige Domstole kan ordnes ved almindelig Lov, som man vil; der er ikke noget i Vejen for, at en Lov kan bestemme, at vi kun skal have een Instans her i Landet, eller at Dommere udnævnes paa den og den Tid, eller at de og de Sager skal henlægges til den og den Domstol. Det staar i det hele taget Lovgivningsmagten frit at ordne Landets almindelige Domstole, som den vil, ja, der er end ikke noget i Vejen for, at en almindelig Lov kunde foreskrive, at for Fremtiden

skal alle kriminelle Sager afgøres alene af Lægdommere, saaledes at Juristerne kun møder op som vejledende; det var ikke utænkeligt. Og hvis det skete, var disse Domstole altsaa Landets almindelige Domstole, og saa skulde Dommerne dømmes af dem og kun af dem. Meningen med Grundlovens § 71 har været at slaa fast som et Privilegium, at Dommerne skal dømmes af Landets almindelige Domstole, men hvorledes disse skal ordnes, bliver Lovgivningsmagtens Sag. For en Mængde Sager kan der derimod oprettes Særdomstole inden for Civilretten, fordi der ikke i Grundloven staar noget om, at saadanne Sager afgøres ved Dom.

Jeg er derfor ikke enig med „Tidens Stemme“ i, at de juridiske Indvendinger mod Lovforslaget er blevet mindre efter den Forandring, det er undergaaet i Folketinget; jeg synes tværtimod, at de træder mere frem, for nu er der jo ikke mere Tale om en Domstol baade for Disciplinærsager og for Genoptagelsessager, nu er man vendt tilbage til det gamle, vi ellers var kommet bort fra, nemlig Særdomstol for en bestemt Stand. De juridiske Indvendinger fremtræder derfor nu med langt større Kraft end før, nu er det en speciel Ret for en speciel Gruppe af Mennesker.

Men naar Hensigten er den at faa Landets Embedsmænd til at optræde ordentligt — jeg tror, som sagt, ikke, det er nødvendigt at gøre noget i den Retning, for jeg tror, at Tidsaanden er en saadan, at der som Hovedregel vises den størst mulige Imødekommenhed, og er der enkelte Tilfælde, hvor det ikke sker, maa der gribes ind —, saa opstaar ganske naturligt det Spørgsmaal: Hvorfor i al Verden skal da ikke Administrationens Embedsmænd tages med, hvorfor skal man ikke tage Ministrene med, og hvorfor ikke tage Departementscheferne med? Man vil maaske svare, at de dømmes ikke, men man maa ikke være blind for, at Lovgivningsmagten nu om Stunder lægger flere og flere Sager fra Domstolene over til Administrationen. Administrationen dømmes akkurat saa vel som Domstolene, men man har blot ikke ved Administrationen den samme Garanti, som man har ved Domstolene. Jeg behøver i den Retning kun at nævne, at ved Domstolene skal Parterne gøres bekendt med hinandens Indlæg, Sagerne skal føres for aabne Døre, hver af Parterne kan forlange Udskrift af alt, hvad der er passeret, og er man ikke tilfreds med Dommen, kan man forlange Sagen appelleret. Men ved Sager, som afgøres af Administrationen, er der ikke noget om, at begge